

INOMHUSMILJÖ 2019

Nationell konferens om inomhusmiljön i våra bostäder, skolor och andra lokaler

KONFERENS
18-19 MARS 2019
STOCKHOLM

UR INNEHÅLLET

- Lagen och praxis – uppdatering och genomgång av lagar och regler vad gäller inomhusmiljö
- Metoder och arbetssätt för att identifiera, utreda och åtgärda problem med inomhusmiljön
- Effektivt tillsynsarbete och klagomålshantering för att förekomma och hantera allvarliga hälsoskyddsbrister
- Mögel- och fukt – arbetssätt och rutiner för identifiering och tillsyn
- Luft och ventilationsproblematik i bostads- och skolbyggnader– krav, bedömning och tillsyn

SPECIELLT INBJUDNA

Joakim Thunborg
Inomhusmiljöexpert
Boverket

Erica Bloom
Senior Researcher
RISE, Research
Institutes of Sweden

Per-Eric Hjelmer
Miljökonsult
Tyréns

ÖVRIGA TALARE OCH PRAKTIKFALL

Simon Alskans, Miljöinspektör, **Malmö stad**
Felicia Olofsson, Miljöinspektör, **Malmö stad**
Karin Hultman, Enhetschef, **Stockholms stad**
Pia Holmström, Miljö- och hälsoskyddsinspektör, **Stockholms stad**
Caterina Carreman, Advokat, **Foyen Advokatfirma**
Richard Norén, Radonsamordnare, **Stockholmshem**
Jonas Christensson, Komfortutvecklare, **Saint-Gobain**

MODERATOR

Linda Hägerhed
Universitetslektor
Högskolan i Borås

SAMARBETSPARTNER

Välkommen till årets viktigaste mötesplats!

BEGRÄNSAT ANTAL DELTAGARPLATSER – ANMÄL DIG IDAG!

www.abilitypartner.se | Telefon 08-694 91 00 | bokning@abilitypartner.se

Arrangeras av

abilitypartner.

MÅNDAG 18 MARS

09:00-09:30 REGISTRERING

Registrering, kaffe, te och smörgås

09:30-09:40 INLEDNING

Linda Hägerhed
Universitetslektor
Högskolan i Borås

Linda Hägerhed är lektor vid Högskolan i Borås med undervisning på Byggingenjörprogrammet och Magisterprogrammet för Hållbart samhällsbyggande samt forskar inom området inomhusmiljö och hälsa. Hon har tidigare erfarenhet av fuktskadeutredningar och inomhusmiljöutredningar. Linda är vice ordförande i den svenska intresseföreningen för inomhusmiljöfrågor, SWESIAQ, Swedish Chapter of Indoor Air Quality and Climate.

09:40-10:40 EXPERTANFÖRANDE

Metoder och arbetssätt för att identifiera, utreda och åtgärda problem med inomhusmiljön

- Vilka är de vanligaste bristerna i byggnaders inomhusmiljö?
- Så tar du reda på den bakomliggande orsaken till varför människor mår dåligt i en lokal?
- Så fastställer du rätt val av tillvägagångssätt och metod för att utreda problem med inomhusmiljön
- Hur kan man undvika dessa brister och hur går du tillväga för att åtgärda dem?

Joakim Thunborg
Inomhusmiljöexpert
Boverket

Joakim är utbildad civilingenjör i miljö- och vattenteknik samt diplomerad fuktsakkunnig och byggdoktor. Idag arbetar han som expert inom inomhusmiljö på Boverket och även som konsult inom fukt och inomhusmiljö i både befintliga byggnader och vid nybyggnation. Han sitter med i SWESIAQs styrelse och är även en uppskattad föreläsare.

10:40-11:10 KAFFE OCH NÄTVERKANDE

11:10-12:00 PRAKTIKFALL

Effektivt tillsynsarbete för att förekomma allvarliga hälsoskyddsbrister i bostäder

- Uppsökande bostadstillsyn – så arbetar vi!
- Hur fungerar vår kontakt med fastighetsägare och boende?
- Vilka krav kan du ställa på fastighetsägaren för att åtgärda problem med inomhusmiljön i bostäder?
- fördelar och nackdelar med vårt arbetssätt och så kommer vi att gå vidare i arbete

Simon Alskans
Miljöinspektör
Malmö stad

Felicia Olofsson
Miljöinspektör
Malmö stad

Simon Alskans och Felicia Olofsson arbetar som miljöinspektörer i Malmö stad. Här berättar de om hur deras uppsökande arbete med inomhusmiljö i bostäder bedrivs. Fokus ligger på störst hälsonyttan

för flest malmöbor och de främsta redskapen är prioritering, fastighetsövergripande inspektioner i flerfamiljshus och 26 kap. 14 § MB.

12:00-13:00 LUNCH OCH NÄTVERKANDE

13:00-13:50 PRAKTIKFALL

Så arbetar vi med klagomålshantering och tillsyn i Stockholms stad

- Vad gör vi och varför – erfarenheter från arbetet med klagomålshantering respektive riktad bostadstillsyn
- Utmaningar och arbetssätt i den dagliga verksamheten – fallgropar och möjligheter

Karin Hultman
Enhetschef
Stockholms stad

Pia Holmström
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Stockholms stad

Karin Hultman är enhetschef på enheten Inomhusmiljö vid Miljöförvaltningen i Stockholms stad. Hon var tidigare förvaltningsjurist och miljöjurist på såväl advokatbyrå som Mark- och miljööverdomstolen. Pia Holmström är miljö- och hälsoskyddsinspektör på enheten Inomhusmiljö vid Miljöförvaltningen i Stockholms stad. Har tidigare arbetat i sju år på Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund med tillsyn i kommunerna Haninge, Huddinge, Tyresö och Nynäshamn. Pias tidigare arbetserfarenheter från vården har varit henne till stor användning inom hälsoskyddstillsynen där Pia under åren har arbetat med de flesta områden. Pia arbetar idag huvudsakligen med klagomål på inomhusmiljö och proaktiv bostadstillsyn.

13:50-14:20 KAFFE OCH NÄTVERKANDE

14:20-16:20 EXPERTANFÖRANDE

Mögel- och fukt – arbetssätt och rutiner för identifiering och tillsyn

- Vilka krav och riktlinjer kan du som inspektör rikta till byggnader och verksamheter vid fukt- och mögelproblematik?
- Så identifierar och bedömer du förekomst av inomhusmiljöproblematik kring fukt och mögel
- Undersökningsmetodik och mätinstrument – så går du tillväga för att utreda fukt- och mögelskador
- Förebyggande arbete och åtgärder för befintliga skador – anpassa strategiskt beroende på situation

Erica Bloom
Senior Researcher
RISE, Research Institutes of Sweden

Erica Bloom är disputerad mikrobiolog och senior forskare hos RISE i gruppen Byggt teknik och Inne miljö. Just nu leder Erica en longitudinell skolstudie finansierad av FORMAS som handlar om luftvägshälsa hos mellanstadieelever kopplat till luftkvalitet och mikroorganismer. Erica arbetar också med Boverkets regeringsuppdrag om Inne miljö, klimat och inne miljö i kulturmiljöer samt mikrobiella risker i arbetsmiljöer så som i biogasanläggningar och vid hantering av matavfall.

16:20-16:30 SAMMANFATTNING

Moderatorn sammanfattar den första konferensdagen

TISDAG 19 MARS

08:30-09:00 SAMLING

Samling, kaffe, te och smörgås

09:00-09:10 INLEDNING

Moderatorn inleder den andra konferensdagen

09:10-10:40 EXPERTANFÖRANDE

Lagen och praxis – kort genomgång av avgöranden och regler för inomhusmiljö

- Vad säger Miljöbalken om inomhusmiljön?
- Hur ser ansvarsfördelningen gällande inomhusmiljön ut mellan fastighetsägaren och brukaren av lokalen utifrån miljöbalken
- Domar och aktuell rättspraxis – praktiska exempel och lärdomar från befintliga rättsfall och domstolsavgöranden

Caterina Carreman
Advokat
Foyen Advokatfirma

Caterina Carreman är advokat på Foyen Advokatfirma. Hon är specialiserad på miljörett och speciell fastighetsrätt. Hon arbetar med tillstånd för miljöfarliga verksamheter, miljöansvar, tillsyn, detaljplaner, bygglov samt olika myndighetsgodkännanden. Hon har erfarenhet av era olika branscher, och arbetar just nu med era infrastrukturprojekt.

10:40-11:10 KAFFE OCH NÄTVERKANDE

11:10-12:00 PRAKTIKFALL

Systematiskt tillsynsarbete och mätning av radon

- Så har Stockholmshem lagt upp arbetet med radon för att klara tillsynsmyndighetens krav
- Hur ska radon mätas för att uppfylla mätkraven?
- Hur tolkar man resultaten?

Richard Norén
Radonsamordnare
Stockholmshem

Richard har jobbat med inomhusmiljö och skadeutredning sedan 1990 på bl a Barab, Hifab och Sweco. De senaste 15 åren har han jobbat med radon på heltid som radonsakkunnig med både radonutredning och radonåtgärder. Sedan 2015 är han radonsamordnare på Stockholmshem och under denna föreläsning delar Richard med sig av sina erfarenheter och kunskaper kring radon.

12:00-13:00 LUNCH OCH NÄTVERKANDE

13:00-13:50 PRAKTIKFALL

Ljudmiljö inomhus – vilka typer av mätningar krävs vid olika ärenden och hur tolkar du resultaten?

- Hur påverkar ljudmiljöer inomhus människor och hur kan du som hälsoskyddsinspektör gå tillväga för att kunna skapa dig en uppfattning om problemet?
- Vilka akustiska krav är rimliga att ställa på olika parter när det gäller utredning och åtgärder?
- Vilka typer av mätningar krävs i olika situationer och hur tolkar du resultaten?

Jonas Christensson
Komfortutvecklare
Saint-Gobain

Under tusentals år har vi utvecklat vår hörsel i en utomhusmiljö fylld av naturliga ljud som porlande bäckar, fågelkvitter, vindsus från träden och mänskliga röster. Problemet är att i dagens samhälle möter vi en ljudmiljö med väldigt få naturliga ljud. Jonas är, förutom komfortutvecklare på Saint-Gobain ansvarig för Ljudskolan.se och har under många år studerat hur ljud påverkar människor. Under föreläsningen får du ta del av, utifrån tre myndigheter; Boverket, Folkhälsomyndigheten samt arbetsmiljöverket, kraven gällande ljudmiljön inomhus.

13:55-16:25 EXPERTANFÖRANDE

Luft och ventilationsproblematik i bostads- och skolbyggnader – krav, bedömning och tillsyn

- Kravspecifikationer för ventilation – allmänna råd med riktvärden för ventilation i skolor, förskolor och bostäder
- Teknisk tillsyn och utredningsmetodik – så gör du tillförlitliga mätningar vid ventilationskontroller
- Så löser vi problemen tillsammans med verksamhetsutövaren genom gemensamma bedömningsgrunder och rutiner för uppföljning
- OVK – praktiska tips och råd gällande Obligatorisk Ventilations Kontroll
- Självdragsventilation – fungerar det? I så fall, i vilken typ av lokaler?
- Vikten av korrekt ventilation för god inomhusmiljö och så undviker du risker för olägenhet för människors hälsa

Inomhusklimatet – så skapas god inomhusmiljö med rätt temperatur

- Ansvarsfördelning vid problematik med temperaturen
- Så mäta och utreda om avvikelser i inomhustemperaturen förekommer
- Hur går man tillväga om temperaturerna är för höga inomhus – åtgärder att tillämpa

Per-Eric Hjelmer
Miljökonsult
Tyréns

Per-Eric Hjelmer har jobbat som konsult inom inomhusmiljö- och skadeutredning i femton år. Han var tidigare Miljö- och hälsoskyddsinspektör och expert inom inomhusmiljö, ventilation och fukt på Miljöförvaltningen Stockholm. Nu arbetar Per-Eric som senior konsult inom inomhusmiljö, myndighetstillsyn, på Tyréns i Stockholm. Per-Eric är en ofta anlitad föreläsare kring ämnet och under denna föreläsning kommer han dela med sig av sina erfarenheter kring ventilation samt temperatur i inomhusmiljön.

Vi bryter för eftermiddagsfika och nätverkande 14:55-15:25

16:25-16:30 SAMMANFATTNING

Moderatorn sammanfattar och avslutar konferensen

Våra tidigare konferenser om inomhusmiljö har blivit fullbokade och rekommenderas av 99% av deltagarna!

Sagt om konferenserna

"Erfarna och mycket kunniga föreläsare"

"Välplanerat program med bra information och konkreta förslag på arbetssätt"

"Många intressanta inlägg. Blandningen av talare var toppen"

"Väl ordnat arrangemang. Intressanta föreläsare och innehåll"

"Överlag bra innehåll, användbart vid tillsyn"

"Mycket intressanta föreläsningar med kunniga och underhållande föredragare"

"Över lag en väldigt bra blandning av talare och mycket bra lokaler och samordning"

Goda skäl att delta på konferensen

- ✓ Uppdatera dig om lagar och ta del av avgöranden och regler för inomhusmiljö
- ✓ Lär dig mer om metoder och arbetssätt för att identifiera, utreda och åtgärda problem med inomhusmiljön
- ✓ Öka dina kunskaper om effektivt tillsynsarbete och klagomålshantering för att förekomma och hantera allvarliga hälsoskyddsbrister
- ✓ Lyssna till arbetssätt och rutiner för identifiering och tillsyn av fukt- och mögelskador
- ✓ Möjlighet att lära dig mer om krav, bedömning och tillsyn av luft och ventilationsproblematik i bostads- och skolbyggnader
- ✓ Nätverka och utbyt erfarenheter med branschkollegor från hela landet

Intresserad av en affärsutställning?

Ability Partner erbjuder ditt företag unika möjligheter att stärka varumärket och bygga relationer med en väl avgränsad målgrupp såväl under som efter evenemanget. Vi skräddarsyr upplägget utifrån dina behov och önskemål. Kontakta oss så berättar vi mer!

Janne Huttunen • Tel: 08-694 91 00 • Mobil: 070-495 73 50
E-post: janne.huttunen@abilitypartner.se

Om Ability Partner

Ability Partners vision är att förbättra individers och organisationers förmåga att hantera förändring, växa och uppnå goda resultat. Genom att lära känna dig och din organisations behov kan vi kontinuerligt erbjuda utbildningar, seminarier, konferenser, events, nätverk och konsultativa tjänster som hjälper dig i det dagliga arbetet och stärker konkurrenskraften.

Ability Partner verkar på den nordiska marknaden utifrån ambitionen att erbjuda evenemang som ger mest värde för pengarna samt att ha 100 % nöjda och återkommande kunder. För mer information om Ability Partner eller detta evenemang, kontakta oss via telefon 08-694 91 00.

ANMÄLAN

INOMHUSMILJÖ 2019

Tid
Nationell konferens
18-19 mars 2019

Plats
Scandic Hasselbacken
Hazeliusbacken 20
Stockholm
Tel: 08-517 343 00

Fyra sätt att anmäla sig

Webb: www.abilitypartner.se

Mail: bokning@abilitypartner.se

Tel: 08-694 91 00

Post: Ability Partner
Telegrafgränd 5
111 30 Stockholm

Pris

I konferenspriset ingår kaffe, lunch och dokumentation. Rabatterna kan ej kombineras med andra erbjudanden. Alla priser är exkl. moms.

PRISER / PERSON	Boka senast 1 februari	Boka senast 8 mars	Ordinarie pris
NATIONELL KONFERENS	6.990 kr 1.500 kr rabatt	7.790 kr 700 kr rabatt	8.490 kr

Mängdrabatt vid minst 3 bokningar

Anmäl fler än 2 personer från samma organisation samtidigt så betalar person 3, 4, 5 osv endast **5.990 kr** exkl. moms per person.

Nationell konferens 18-19 mars 2019

Förnamn	Efternamn	E-post adress
Befattning	Avdelning	
Telefon	Fax	
Företag / organisation	Adress	
Post nr	Ort	
Tel växel	Bransch	Antal anställda

Betalningsvillkor

Betalning sker mot faktura med 30 dagars betalningsvillkor. Vid betalning efter förfallodagen utgår dröjsmålsränta med 10%.

Avbokningsvillkor

Anmälan är bindande men deltagarplatsen kan alltid överlåtas till en kollega. Vid skriftlig avbokning senast 4 veckor innan konferensen återbetalas full avgift. Vid avbokning 2-4 veckor innan konferenstillfället erhålls ett värdebevis som kan användas som betalning på någon annan av Ability Partners konferenser. Därefter utgår ingen ersättning vid avbokning. Vid avbokning tas en administrativ avgift på 500 kr.

Boende i Stockholm

Vi samarbetar med nedanstående hotell. Ange koden "Ability Partner" när du bokar dig så erhåller du rabatt.

Mornington Hotel, Nybrogatan 53. Tel: 08-507 330 00

Freys Hotel, Bryggargatan 12. Tel: 08-506 214 00

Scandic Hasselbacken, Hazeliusbacken 20. Tel: 08-517 517 00

Uppge koden D000028081 vid bokning på Scandic Hasselbacken.